

education

Department:
Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 11

VERBRUIKERSTUDIES

MODEL 2007

MEMORANDUM

Hierdie memorandum bestaan uit 10 bladsye.

AFDELING A**VRAAG 1**

- 1.1 B (1)
  - 1.2 A (1)
  - 1.3 C (1)
  - 1.4 B (1)
  - 1.5 D (1)
  - 1.6 C (1)
  - 1.7 D (2)
  - 1.8 B (1)
  - 1.9 B (1)
  - 1.10 C (1)
  - 1.11 D (1)
  - 1.12 B (2)
  - 1.13 D (2)
  - 1.14 B (1)
  - 1.15 A (1)
  - 1.16 D (1)
  - 1.17 D (2)
  - 1.18 A (1)
  - 1.19 C (1)
- [23]

VRAAG 2

- 2.1.1 F
- 2.1.2 C
- 2.1.3 B
- 2.1.4 G
- 2.1.5 A
- 2.1.6 I
- 2.1.7 D (7)

- 2.2.1 F
- 2.2.2 D
- 2.2.3 A
- 2.2.4 G
- 2.2.5 C (5)

- 2.3 Die antwoorde moet in volgorde wees
    - C
    - E
    - B
    - D
    - A (5)
- [17]

[40]

AFDELING B**VRAAG 1**

- 1.1.1 Mans het meer energie nodig omdat hulle groter fisies gebou is / groot beenstruktuur het en fisiese werk doen.
Verskil in yster – hormonale veranderinge in liggaam van meisies, hulle het meer yster nodig gedurende menstruasie. (4)
- 1.1.2 Lewer, niertjies, hart, eiers, rosyne. Enige 2 (2)
- 1.1.3 (a) Proteïne:- bou en herstel liggaamweefsel
- vorm deel van antiliggame, ensieme en hormone
- behou die waterbalans en PH balans in die liggaam
- verskaf energie in die geval van 'n tekort Enige 2 (2)
- (b) Koolhidrate: - verskaf hoofsaaklik energie
- is nodig vir die oksidasie van vette
- spaar proteïne
- word omgeskakel na glukogeen wat in die lewer gestoor word Enige 2 (2)
- (c) Vette: - bron van energie
- hou die vel en hare gesond
- vervoer die vetoplosbare vitamie A,D,E en K
- voorsien essensiële vetsure
- is nodig vir die absorpsie van fosfor enige 2 (2)
- 1.2 Lee-Ann se inname van 12 000 KJ is meer as die aanbevole KJ. Sy is steeds medium gebou en nie oorgewig nie omdat sy gesondheidsbewus is en elke dag oefen. So sy het meer energie nodig as passiewe meisie. (4)
- 1.3 Ouer mense is minder aktief en benodig meer voedsame kos om hul gesondheid te handhaaf. Verhoogde inname van kalsium, vitamie D en yster keer die ontkalking van bene en tande asook anemie. Verhoogde inname van vesels om hardlywigheid te keer. Verhoogde inname van Vitamien C om hulle immuniteit te bou. Genoeg water. (4)

VRAAG 2

- 2.1 Bakterieë – Stafilokokkus Aureus (1)
- 2.2 Maagkrampe, braking, diarree, hoofpyne en koors enige 2 (2)
- 2.3 (1) Hou bederfbare voedsel warm – bo 60°C of koud onder 50 °C
(2) Moenie voedsel by kamertemperatuur laat staan vir meer as 1 tot 2 ure.
(3) Gebruik skoon apparaat
(4) Persoonlik higiëne
(5) Berei voedsel voor net voor ete. (5)

VRAAG 3

- 3.1.1 Mense wil by verkooppunte koop waar veiligheids en higiëne wette toegepas word. Sindelikheid is baie belangrik. Voedsel wat in die buitelig verkoop word moet sonder vlieë wees. Vuil vloere, rakke en yskaste kan klante afskrik. Verbruikers is bedag op voedselbederf en sal 'n ander verkooppunt soek wat veilig is. Enige 3 (3)
- 3.1.2 Die kwaliteit van voedsel word bepaal deur die kwaliteit van die bestanddele. Goeie bestanddele lewer 'n produk van goeie gehalte. Verbruikers verkies om te koop waar kwaliteit gewaarborg kan word. Sommige verkooppunte gee waarborge om kwaliteit te verseker. (3)
- 3.1.3 Sommige verbruikers sal by verkooppunte koop waar hulle goedkoper betaal of waar hulle in grootmaat kan koop. Ander verbruikers sal eerder meer betaal vir beter kwaliteit. Alhoewel die prys nie altyd 'n aanduiding is van die kwaliteit nie. Die tipe verkooppunte sal die prys beïnvloed. (2)
- 3.2.1 Gee inligting oor die bestanddele vir mense, veral die met allergieë, intoleransie en die op 'n spesiale dieet. Hulle sal in staat wees om 'n ingeligte besluit te neem. (2)
- 3.2.2 Hoe lank die jogurt reg/vars is nadat jy dit gekoop het, die datum dui die dag aan waar bederf begin en dit is nie veilig om te gebruik na die datum nie. (2)
- [40]

AFDELING C**VRAAG 4**

- 4.1.1 Kies een kleur uitrustings
Kies donker kleure en dowwe skakerings
Rompe met smal panele of A-lyne
Smal vertikale lyne
Materiaal met klein motiewe
Smal belde dieselfde kleur as die uitrusting
Rok style sonder belde
Vermy klouerige materiale
Vermy materiaal met groot motiewe
Vermy grofgeweeftde materiaal met 'n growwe tekstuur enige 5 (5)
- 4.1.2 Kies horisontale en diagonale lyne
Kies swaar materiale
Kies Uitrustings met groot krae
Uitrustings met vol moue
Kies uitrustings met meer as een kleur
Vermy styfpassende klere
Vermy vertikale lyne en strepe enige 5 (5)
- 4.2 Gebruik eenvoudige, liggewig materiaal wat ferm geweef is, sagte en medium teksture (4)
- 4.3.1 Die verhouding tussen die verskillende dele van 'n uitrusting en die liggaam, die verhouding tussen die grootte van dele tot die geheel en tot mekaar. (2)
- 4.3.2 Hoe die dele van 'n ontwerp verbind word om 'n gevoel van beweging en orde te skep. 'n Aangename gevoel van georganiseerde beweging wat kontinuïteit gee aan 'n ontwerp. Gee 'n vloeiing van een deel na die volgende - lei die oog in 'n vloeiende beweging regdeur die ontwerp. Herhaling van elemente. (2)
- 4.3.3 Eenheid wat verkry word wanneer die fundamentele elemente soos lyn, vorm, kleur en tekstuur saamgebruik word om een tema uit te beeld, 'n beginsel wat 'n eenvormige indruk skep. (2)
- 4.4 - Herhaling van lyne, vorms en kleure
- Progressie in die grootte of geleidelike verandering in kleur en vorms
- Aaneenlopende vloeiende lyne
- Uitstraling enige 2 (2)

VRAAG 5

- 5.1.1 Verkoop afgekeurde of tweedehandse klere met 'n fout wat nie die kwaliteitstoetse geslaag het nie. Swak kwaliteit klere word verkoop. Nie 'n goeie verkooppunte om kwaliteit klere te koop nie. (2)
- 5.1.2 Verkooppunte wat klere verkoop teen laer pryse as die normale prys as gevolg van foute, voorsien aan die middel en laer inkomstegroepe. Die persoon wat goedkoper klere koop kan nie dieselfde kwaliteit verwag as duurder klere nie.(2)
- 5.2 Handelsnaam – naam van vervaardiger / ontwerper / winkel
Grootte – jy sal weet watter grootte is die klere
Tekstiel inhoud – tekstiele wat gebruik is om die klere te maak
Versorgingsimbole – inligting om die korrekte versorging aan te dui
Stylnommer – vir vervaardigers om voorraad opnames te maak. (4)
- 5.3.1 Katoen/Denim tekstielstof word in die vervaardiging van jeans gebruik. Dit is 'n uitstekende tekstielstof, omdat dit baie gemaklik is, wasbaar is en gekleur kan word. Dit is koel in die somer. Sommige tekstiele word gemeng en dit kan die drabaarheid van jeans verhoog.
- 5.3.2 Sal 'n groot verskeidenheid reekse verskaf om vanuit te kies, terwyl ander winkels 'n kleiner verskeidenheid bied – afhangend van die tipe besigheid. Die verskeidenheid by sekere winkels hang af van die teikenmark. Die verskeidenheid sal die keuses bemoeilik. (4)
- 5.3.3 Verskillende style sal verskillende groottes veroorsaak, jy sal elke keer die denims moet aanpas in die winkel. Sommige groottes beïnvloed die style en jy sal dalk nuwe style of groottes of duurder denims moet koop. (2)

[40]

AFDELING D**VRAAG 6**

- 6.1 Die rangskikking van belangrike dele van die ontwerp om aan die vereistes van 'n spesifieke funksie te voldoen OF aktiwiteits sentrums wat rangskik word op so 'n manier waar voldoen word aan die vereistes en funksie van die sentrum. (3)
- 6.2.1 Stil area , slaap en aantrek – kamer en aantrekkamer (2)
- 6.2.2 Werksarea – kombuis (2)
- 6.2.3 Sosiale of ontvangs area – sitkamer en eetkamer. (2)
- 6.3 Die rangskikking van die meubels in die sitkamer laat jou welkom voel, daar is 'n vrye vloei van beweging in en uit die sitkamer, die beste manier om die meubels te plaas sodat daar 'n vrye vloei van verkeer deur die vertrek is en geen verkeersknope is nie. (3)
- 6.4.1 Gebruik plante, dieselfde kleure en teksture, die oopplan en dieselfde idees by meubels. (4)
- 6.4.2 * Horisontale – boekrakke, tafels, skilderye en stoele
* Vertikale – gordyne en deur
* Geronde – stoele en lampskerms enige 2 en motivering (4)
- 6.4.3 Herhaling van elemente: die plante in die verskillende hoeke
Herhaling van lyne: herhaling van horisontale lyne - boekrakke
Herhaling van vorms: kussings en prente (enige 2 + motivering) (4)
- 6.4.4 Maklik om skoon te maak, hou lank en duursaam, skeep idee van ruimte, maklik om meubels rond te skuif, verskillende aktiwiteite kan in die vertrek plaas vind.(5)
- 6.5.1 Oriëntering van die venster, grootte van die venster, tipe vensterbedekking wat nodig is, hoeveelheid privaatheid wat nodig is. enige 3 (3)
- 6.5.2 Aktiwiteite in die vertrek, grootte van die meubels, styl van die meubels, ander materiaal wat gebruik word in die meubels. (2)
- 6.6 Die tafel is die regte hoogte omdat dit dieselfde hoogte as die stoel se sitplek is, die grootte van die tafel pas by die grootte van die stoele. (2)
- 6.7 Die verbruiker moet weet wat hulle wil hê en wat hulle behoeftes is. As die verbruiker nie 'n doel gestel het nie kan hulle oorweldig word deur die groot verskeidenheid. Dit sal beter wees om 'n spesialiteits winkel te besoek. Die verbruiker hou van verskeidenheid en keuse, so verkooppunte probeer om wye variasie te verskaf. Dit gee verantwoordelike verbruikers kans om keuses op te weeg voor aankope. (4)

[40]

AFDELING E**VRAAG 7: VOEDSELPRODUKSIE**

- 7.1.1 Lug (1)
- 7.1.2 Sif van meel, klits die eiers, meng die mengsel en vou die mengsel in (3)
- 7.1.3 Meel en eiers (2)
- 7.1.4 Strooisuiker los vinniger op as gewone korrels suiker en gee 'n fyner tekstuur(2)
- 7.1.5 Paletmes sluit die eiermengsel in sonder om die lugborrels te breek (dit is die rysmiddel). Dit verseker dat die lug nie ontsnap nie. (2)
- 7.1.6 Bak in oond – droë hitte gaarmaak metode (2)
- 7.1.7 Geleiding en stroming (2)
- 7.1.8 (a) As die oond te koud is sal die mengsel oor die rand van die pan loop en nie behoorlik rys nie. (2)
(b) As die deur oop gemaak word sal die sagte meelstruktuur plat val as die lugborrels breek. (2)
- 7.1.9 Hulle gebruik almal lug as basiese rysmiddel, die lug word in die eiermengsel ingesluit, min of geen botter, min meel, 'n ligte / delikate produk. (2)
- 7.1.10 Die klam lap keer dat die koek te vinnig afkoel sodat daar genoeg tyd is om die kante te sny, vulsel in te sit, en te voltooi. Voorkom uitdroging. (2)
- 7.2.1
Sout	- 3g/500g x R2.95	= R0.02	
Strooisuiker	- 84g / 500g x R8.50	= R1.43	
Eiers	- 3 / 6 x R5.45	= R2.73	
Suurlemoensap	- 5ml / 500ml x R4.50	= R0.05	
Meel	- 72g/1000g x R6,85	= <u>R0,49</u>	
TOTAAL		= R4.72	(9)
- 7.2.2 Eenheidsprys R4.72
Arbeid	30min / 60min@R15.00	= R7.50	
Oorhoofse kostes		R1.00	
Wins	10% x R4.72	= R0.47	
TOTAAL		= R13.69	(6)
- 7.2.3 Water, elektrisiteit, arbeidskoste, vervoer, bemarking, huur, verpakking. Enige 3 (3)

[40]

VRAAG 8: KLEDING

- 8.1.1 Makliker om veranderinge te maak soos sonder moue, nek lyn kan verander word
Middelvoor kan toe of oop met knope wees, Lengte van bloes kan verander, met of sonder sakke
Is 'n basiese patroon – kan 'n baie klassieke bloes maak. Nie uit die mode nie
Enige patroon kan gebruik word enige 3 (3)
- 8.1.2 Liggewig, word nie deur hoë temperature beïnvloed nie, maklik om te kleur omdat dit baie vog absorberend is, redelik goedkoop, kleurvas. (4)
- 8.1.3 Ja – dis maklik om te gebruik saam met die liggewig materiaal, maklik om te maak, lyk aantreklik, kan dekoratief wees. (2)
- 8.1.4 Platnaat of rolnaat – materiaal is delikaat, het 'n sterk soom nodig, nate hou vorm en rafel nie. (2)
- 8.1.5 Masjiengestikte soom (1)
- 8.1.6 Ewe breed, netjies, 5mm tot 1cm, dieselfde kleur gare, geen plooië en voue, netjies gestryk. (4)
- 8.1.7 Gebruik kant,
bo-opstiksels,
skuinsband om dekoratiewe lyne te vorm,
Masjen- / handborduurwerk op verskillende plekke
appliekwerk
Kralewerk (6)
- 8.2
8.2.1	Patroon		R32,00	
8.2.2	Katoen	1,5m x	R30,00	R45,00
8.2.3	Gare		R7,50	
8.2.4	Vilene	0,2m x	R4,50	R0,90
8.2.5	Knope	5 x	R2,50	<u>R12,50</u>
			TOT: R97,90	(9)
- 8.3
			Eenheidsprys	
R97,90				
	Werk	3ure@	R15	R45,00
	Oorhoofse koste			R5,00
	Profyt	10% x	R97,90	<u>R9,79</u>
				R157,69
				(6)
- 8.4 Water, elektrisiteit, arbeidskoste, vervoer, verpakking, huur, bemarking (3)
[40]

VRAAG 9: SAGTE MEUBILERING

9.1.1	3 lae		(1)
9.1.2	Boonste laag – materiaal: versiering Middellaag – watteersel / ‘batting’: vulsel / gee vorm / ondersteuning Onderste laag – ondersteuning en netjiese afwerking		(6)
9.1.3	Volgorde: 1. Uitleë 2. Sny uit 3. Ryg aanmekaar met watteersel in die middel. 4. Bo-stiksels 5. Skuinsband aanwerk.		(5)
9.1.4	Rygsteke of gebruik spelde of haakspelde		(1)
9.1.5	Gebruik knope of enige oppervlak versierings Gebruik kant Bo-opstiksels met dekoratiewe gare Borduurwerk Verf of appliekwerk		(4)
9.1.6	Akkurate afmetings en sny elke laag afsonderlik		(2)
9.1.7	Liggewig, maklik om te kleur omdat dit baie vog absorberend is, redelik goedkoop, kleurvas, sterk as dit nat is.		(3)
9.2.1	Katoen	2m x R9,99 = R19,98	
9.2.2	Watteersel	2 m x R11,00 = R22,00	
9.2.3	Gare	1 x R7,50 = R7,50	
9.2.4	Skuinsband	19m x R1,80 = <u>R34,20</u> R83,68	(9)
9.3	Eenheidsprys Werkskoste	= R83,68 5 ure x R15 = R 75,00 Oorhoofse kostes	=
	R5,00	Profyt	10% x
	R83,68		= <u>R8.37</u>
	TOTAAL	= R172,05	(6)
9.4	Water, elektrisiteit, arbeidskoste, vervoer, verpakking, huur, bemarking		(3)
		[40]	
	GROOT TOTAAL - 200		